

Sandra Bergqvist r ym.

Kirjallinen kysymys kotimaisen kalankasvatuksen edistämisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Hallituksen tavoitteena on lisätä kotimaisen kalan kulutusta, ja kotimaisen kalan edistämishjelma julkaistiin hiljattain. Ohjelman tavoitteena on suomalaisten kotimaisen kalan käytön kaksinkertaistaminen vuoteen 2027 mennessä. Itse tavoite on hyvä ja kannatettava, mutta sen saavuttamisessa on haasteita.

Kotimaisen kalan kysyntä on kasvanut jo ennen koronapandemiaa, mutta alle 20 prosenttia suomalaisten tällä hetkellä ostamasta kalasta on kotimaista. Tämä johtuu siitä, että kotimainen tarjonta ei ole pystynyt vastaamaan kasvaneeseen kysyntään alan sääntelyn takia. Kotimaisen kalan kulutuksen lisäämiseksi on tärkeää edistää kotimaisen kalan tuotantoa. Ammattikalastajien toimintaedellytyksiä on tarkasteltava, mutta myös kotimainen kalankasvatus on mahdollistettava nykyistä laajemmassa mittakaavassa. Kotimaisen kalan kulutuksen kasvattamista koskevaa tavoitetta ei saavuteta ilman kotimaista kalankasvatusta.

Vesiviljelystrategiassa 2022 kalankasvatukselle asetettujen strategisten kasvutavoitteiden osalta kehitys on ollut äärimmäisen hidasta. Manner-Suomen tuotantomäärä on tällä hetkellä noin 6 000 tonnia vuodessa. Vuodelle 2022 asetettu tavoite on vähintään 20 000 tonnia. Kentältä tuleva viesti on selkeä. Tällä vauhdilla ei saavuteta tavoitetta kotimaisen kalan kulutuksen kaksinkertaistamisesta vuoteen 2027 mennessä.

Suurin pullonkaula koskee ympäristölupia, joita yrittäjien täytyy hakea uusia kalankasvattamoja varten. Lain tulkinta vaihtelee ELY-keskuksesta ja käsittelijästä riippuen. Ympäristöluvan hakuprosessi ei ole riittävän läpinäkyvä ja ennustettava. Lisäksi se on yrittäjille uskomattoman kallis. Riippumatta siitä, myönnetäänkö lupa vai ei, prosessi maksaa yrittäjille vähintään 100 000 euroa, vaikka sen lopputulos on erittäin epäselvä. Kalankasvatusala on kehittynyt huomattavasti viime vuosikymmenten aikana, ja tutkimusten mukaan oikein sijoitetut kalankasvatusaltaat eivät piste-kuormita Itämeren, mikä on uusien ympäristölupien myöntämisen edellytys. Itämeren kuormitusta voi vähentää entisestään vanhojen kasvattamojen sijaintia muuttamalla. Tällaiset suunnitelmat ovat tosin usein kaatuneet, koska uusien ympäristölupien saaminen on vaikeaa ja niiden hakuprosessi on kallis.

Kalastus ja kalankasvatus luovat työpaikkoja ja ylläpitävät yhteiskuntarakennetta ja yhteiskunnan palveluita erityisesti syrjäseuduilla, joilla työpaikkojen luominen muuten voi olla vaikeaa.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Kirjallinen kysymys KK 251/2021 vp

Miten vastaava ministeri huolehtii siitä, että hallituksen tavoite kotimaisen kalan kulutuksen käytön lisäämisestä turvataan ja että lupaprosessia joustavoitetaan sinisen kierron edistämiseksi?

Helsingissä 20.4.2021

Sandra Bergqvist r
Anders Norrback r
Mikko Ollikainen r